

ת"פ 42729/08/20 - מדינת ישראל נגד וסאם אל סעיד

בית משפט השלום בטבריה

ת"פ 42729-08-20 מדינת ישראל נ' אל סעיד
תיק חיצוני: 520499/2020

בפני	כב' סגן נשיא, השופט ניר מישורי לב טוב
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	וסאם אל סעיד

החלטה

1. בפניי טענה מקדמית שהועלתה בדיון יום 13.10.20 מפי ב"כ הנאשם לפיה נפל פגם בכתב האישום באופן שסעיף 3 לכתב האישום מציין ביצועה של עבירת מעשה מגונה הגם שזו אינה מיוחסת כלל לנאשם וזאת בכוונה להשחיר פניו. עוד נטען כי אזכור מעשה זה של הנאשם עומד בניגוד להנחיית פרקליט המדינה .

2. בתגובת המאשימה בכתב עתרה ב"כ המאשימה לדחיית הטענה המקדמית תוך שנטען כי האמור בסעיף 2 ותחילתו של סעיף 3 לכתב האישום הינן נסיבות אשר קשורות בביצוע העבירה שיש בהן כדי להצביע על הפגיעה בשלום הציבור ובטחונו ומהוות נסיבה לחומרא כפי האמור בסעיף 40' ו - 40ג' לחוק העונשין. על פי סעיף 40'ב רשאי בית המשפט לשקול נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה וכן שאינן קשורות בביצוע העבירה בעת גזירת העונש וכתב האישום אינו חורג מהוראות החוק לעיל. עוד נטען כי הנחיית פרקליט המדינה 3.1 (להלן: "הנחיית פרקליט המדינה") תומכת בסעיפים 19,(5)6,16,17,18 בעמדת המאשימה בתיק.

דיון והכרעה :

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות כניסה או ישיבה בישראל שלא כחוק, הפרעת שוטר במילוי תפקידו והתחזות כאדם אחר במטרה להונות.

2. בסעיף 2 ו - 3 לכתב האישום נרשם, בין היתר :

2". בתאריך 17.8.20 בסמוך לשעה 01:20 נכנס הנאשם לשרותי הנשים בחוף כורסי ולאחר שראה את דורין מעטוף נכנסת לתא שרותים, נכנס לתא אחריה. דורין יצאה ופנתה לבן זוגה אשר נכנס למבנה השרותים, הוציא משם את הנאשם והזעיק למקום משטרה.

3. השוטר אור יוסף אלבז (להלן: "השוטר") שהגיע למקום חיפש אחר הנאשם ומצא אותו במקלחות הגברים, בתא ללא סוכך, כשהוא עומד על צידו מכנסיו מופשלים ומשפשף את איבר מינו". בהמשך נרשם כי "השוטר עיכב את הנאשם וביקש ממנו להזדהות. הנאשם ביקש ללכת לאוהל על מנת להציג תעודת זהות ובדרך החל לרוץ ונכנס למי הכנרת, תוך שהוא מתעלם מהוראות השוטר שקרא לו לצאת מהמים והודיע לו כי הוא עצור. הנאשם יצא מהמים רק לאחר הגעת סירה של השיטור הימי. הנאשם סרב להזדהות וטען שאינו זוכר את מספר תעודת הזהות שלו."

3. המסגרת הנורמטיבית :

להלן סעיפי החוק וההנחיה הרלוונטיים לצורך הכרעה בטענה המקדמית לעניין הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה:

סעיף 85 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב - 1982 (להלן: "החסד"פ) קובע כי

"כתב אישום יכיל -

...

(4) תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לבררם;"

במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 נקבע באשר להבניית שיקול דעת בית המשפט בבואו לגזור את דינו של הנאשם כי -

"40ב. העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו (בסימן זה - העיקרון המנחה).

40ג'(ב) בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40א, ואולם בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 40ד ו-40ה.

40ט. (א) בקביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם כאמור בסעיף 40ג'(א), יתחשב

בית המשפט בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המפורטות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסבר שהן משפיעות על חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם:...

(3) הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה;

(4) הנזק שנגרם מביצוע העבירה;

(5) הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה;

40.ב. אין בהוראות סעיפים 40ט ו-40א כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לשקול נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה לשם קביעת מתחם העונש ההולם, וכן נסיבות נוספות שאינן קשורות בביצוע העבירה לשם גזירת העונש המתאים לנאשם.

ב"כ הנאשם הפנה באופן כללי לאמור בהנחיית פרקליט המדינה מס' 3.1 "הכנת וניסוח כתב האישום".

להלן הסעיפים הרלוונטיים לצורך דיון בבקשה שבפניי :

"16. במקרים רבים מודה הנאשם באמור בכתב האישום ללא ניהול הליך של הוכחות, ומבלי שבית המשפט התרשם מהראיות בתיק. במצב כזה, במרבית המקרים, מהווה האמור בכתב האישום את התשתית העובדתית היחידה (ביחס לנסיבות ביצוע העבירה (שעליה משתיתה התביעה את הטיעון לעונש 4. בהתאם לאמור, על מנת שתשתית זו תהיה רחבה ומספקת, יש להקפיד לנסח את כתב האישום באופן המפרט בצורה מלאה את פרטי המקרה ותוצאותיו, ואין להסתפק, כאמור, בניסוח לקוני של כתב האישום .

17. בשל הזיקה שבין האמור בכתב האישום לבין גזירת העונש (וביתר שאת בתיקים שבהם לא נשמעות ראיות), יוודא התובע כי כתב האישום מתייחס למכלול הנסיבות הרלוונטיות הקשורות בביצוע העבירה אותן מבקש התובע להוכיח (בין אם מדובר בנסיבות לחומרה ובין אם מדובר בנסיבות לקולה), ובכלל זאת, לנסיבות המפורטות בסעיף 40 ט לחוק העונשין). יוער כי סעיף זה אינו מהווה רשימה סגורה 8 והכל במידה ובהתאמה לנדרש בנסיבותיו של התיק הקונקרטי. בין אלו, ובפרט, יכול לכתב האישום את פרטי מעשה העבירה עצמו, את אופן הפגיעה בנפגע העבירה ואת תוצאות המעשה.

18. ככל שהדבר מתאפשר ורלוונטי, יכול לכתב האישום גם את הפרטים הבאים:

...

(5). במקרים המתאימים, ובהינתן תשתית ראייתית לכך, ניתן לציין את הנזק שעשוי היה

להיגרם מביצוע העבירה ושהיה במודעות הנאשם. תיאור זה עשוי להיות בעל רלוונטיות ניכרת בעבירות ניסיון או בעבירות שמעצם מהותן קיים להן מנעד תוצאות רחב, כדוגמת הצתה.

19. אף שככלל, עובדות כתב האישום מתייחסות למעשה העבירה עצמו ולנסיבות רלוונטיות הקשורות בו, יתכנו מקרים שבהם יש הצדקה למתן "רקע" עובדתי ונסיבתי, הקשור במישרין או בעקיפין למעשה העבירה עצמו. זאת, כאשר הדבר נדרש לצורך הבנת ההקשר הכולל של הדברים, לצורך הבהרת המניע לביצוע העבירה, לצורך האפשרות לטעון לנסיבה מחמירה או מקלה לעניין העונש וכדומה. עובדות אלו יצורפו לכתב האישום, ובלבד שהן מגובות בתשתית ראייתית מספקת.

האמור לעיל עולה בקנה אחד עם הוראות סעיף 40 ט לחוק העונשין אשר, לצורך קביעת מתחם הענישה ההולם, מונה מפורשות שיקולים החורגים מהעובדות המקימות את העבירה עצמה ובהם, בין היתר: התכנון שקדם למעשה (סעיף קטן (א)(1)); הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה (סעיף קטן (א)(8))..."

טענת ב"כ הנאשם בראי הפסיקה :

בת"פ 43484-08-18 (שלום ת"א) מדינת ישראל נ' אסייג, פורסם במאגרים המשפטיים (23.2.19) קיבל בית המשפט טענת ההגנה לפגם בכתב האישום שעה שצוינו בו עובדות המאחרות לאירוע ושאינן חלק מרכיבי העבירה אך במקרה זה ציין בית המשפט כאחד הטעמים המרכזיים העומדים בלב ההחלטה כי הפרטים שצוינו "אינם קשורים למעשה העבירה הנטען, שנסיונותיו ותוצאתן מפורטות בסעיפים 1 - 4; והם אינם מתארים השתלשלות של עניינים שהובילה למעשה העבירה".

בת"פ 6162-02-17 (שלום נצרת) מדינת ישראל נ' סואעד ואח', פורסם במאגרים המשפטיים (28 דצמבר 2017) עמד בית המשפט באותו מקרה על רלוונטיות פרטים מתוך כתב האישום אשר אינם מבססים העבירה בה מואשמים הנאשמים :

9. "ומן הכלל אל הפרט: אף שסעיפים 17 ו-18 לכתב האישום המתוקן אינם מייחסים לנאשמים שלפניי עבירות, הרי שמובאות בהן נסיבות לכאורה, לפיהן במסגרת אותו הקשר ובסמיכות זמנים לעבירות הסחיטה באיומים המיוחסות לנאשמים, נשלחו אנשים מטעם אותו אדם עמו קשרו לכאורה קשר, לבצע שוד באותו אתר בנייה. המאשימה טוענת בכתב האישום כי מעשים אלה נעשו לשם קידום הקשר, ובמטרה לגבות דמי חסות מבעלי האתר..."

11. וענין נוסף: לפחות מאז תיקון 113 לחוק העונשין התשל"ז - 1977, ברי כי במקרה של הרשעה, תהיה התביעה מוגבלת בטיעוניה לעונש לעובדות המפורטות בכתב האישום, ולא תהיה רשאית לטעון טענות רקע שיש בהן משום נסיבה לחומרא.

משכך, יש לנהוג, בגמישות רבה יותר כלפי התביעה בבחינת ההצדקה לפירוט עובדות רקע בכתב האישום, על מנת שאלו יוכלו לשמשה - ככל שיוכחו - לצורך הטיעונים לעונש."

עוד מצא בית המשפט לדחות בקשת הנאשם למחיקת חלק מעובדות כתב האישום אשר לא היוו חלק מרכיבי העבירה שעה ששוכנע כי הסעיף הרלוונטי מתייחס לעבירה בה הואשמו הנאשמים.

דין והכרעה :

לאחר ששמעתי ועיינתי בטיעוני הצדדים ונתתי דעתי למסגרת הנורמטיבית הנוהגת מצאתי כי דין הבקשה להידחות וזאת מן הטעמים הבאים :

ראשית, מעיון בהוראות תיקון 113 עולה כי המחוקק מתיר לתביעה לציין בכתב האישום נסיבות אשר אינן מבססות מעשה העבירה ובכך הבהיר כי האמור בהוראת סעיף 85 לחסד"פ הינו תנאי סף בניסוח כתב האישום אך אינו רשימה סגורה. אני למד זאת, לשם המחשה, מנוסחו של סעיף 40ט' לחוק העונשין המציין במפורש רשימה של עובדות אותן רשאית התביעה לכלול במסגרת כתב האישום אשר אין חולק כי אינן חלק מרכיבי העבירה המיוחסת לנאשם. כך גם סעיף 40יב' הקובע כי אין מדובר ברשימה סגורה של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט' אותן רשאי לשקול בית המשפט בעת קביעת מתחם העונש ההולם.

שנית, הלכה פסוקה היא כי בהיעדר ציון נסיבה בכתב האישום והוכחתה לא תוכל התביעה לטעון לנסיבה זו ולא יוכל בית המשפט להסתמך על אותה נסיבה במסגרת גזירת דינו של נאשם (ר' ע"פ 858/20 פארס ג'ארבאן נ' מ"י, פורסם במאגרים המשפטיים (2.7.20)) ולאור העובדה כי מרבית התיקים הפליליים אינם מסתיימים בהכרעת דין לאחר שמיעת ראיות על התביעה להקפיד בהבאת מכלול הנסיבות הרלוונטיות לקולא ולחומרא בניסוח כתב האישום.

שלישית ועיקרית, מעיון בעובדות כתב האישום בתיק שבפניי מצאתי כי הנסיבה מושא המחלוקת בהחלטה זו הינה חלק מהשתלשלות העניינים העובדתית בתיק ואינה מנותקת ממנה, לא כרונולוגית ולא עניינית. זאת ועוד, נסיבה זו בדבר התנהלותו לכאורה של הנאשם יש בה, במידה ותוכח בדין, כדי להסביר מניעיו של הנאשם בביצועה לכאורה של עבירת ההפרעה לשוטר במילוי תפקידו והוכחת הנזק הנטען בפועל ובכוח בביצוען של העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

רביעית, עיינתי בהנחיית פרקליט המדינה אליה הפנה ב"כ הנאשם אך לא מצאתי בה כדי לתמוך בטענתו. גם בהנחיית פרקליט המדינה צוינה במפורש חובתה של התביעה להתייחס "למכלול הנסיבות הרלוונטיות הקשורות בביצוע העבירה" (סעיף 17 להנחייה), הנזק שעלול היה להיגרם (סעיף 18(5) להנחייה), הסבר בגין המניע בביצוע העבירה ונסיבות

לחומרא בביצועה (סעיף 19 להנחייה).

עוד אציין כי הדרישה בסעיף 19 להנחיית פרקליט המדינה בדבר תשתית ראייתית מספקת הינה דרישה הכרחית אך אין בית המשפט הדן בתיק יכול לבחון האת מתקיימת במקרה שבפניי בשלב זה של ההליך טרם נשמעו ראיות הצדדים בתיק.

באשר לטענה במקרה זה כי ציון הנסיבות מושא הבקשה עלול להשחיר שמו של הנאשם והגם שאין להתעלם מטענה זו הרי שחזקה על בית המשפט כי בעת דיון בראיות הצדדים או במידה ויורשע הנאשם בדיון גם בעת גזירת עונשו שלא ליתן משקל לנסיבות בגין לא נטען בכתב האישום כי מבססות עבירה פלילית, מעבר לדיון אפשרי בטענות הצדדים לעניין משקלן הראייתי (בעת שמיעת ראיות) או משקלן לחומרא או לקולא כחלק מנסיבות ביצוע העבירה בעת גזירת הדין.

סוף דבר

לאור האמור לעיל אני מורה על דחיית הטענה לפגם בכתב האישום.

המזכירות תעביר ההחלטה לעיון הצדדים.

ניתנה היום, ז' חשוון תשפ"א, 25 אוקטובר 2020, בהעדר הצדדים.